

Ірина Щаслива, аспірант, Леся Голуб, магістр

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Київ, Україна

ОРТЕЗУВАННЯ НИЖНІХ КІНЦІВОК У КОМПЛЕКСІ ЗАХОДІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ДІТЕЙ ІЗ ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ 3-5 РОКІВ

Вступ. Труднощі під час активності і неможливості швидкого переміщення дітей з церебральним паралічем (ЦП) є однією із найбільш поширених проблем, що сповільнює, а й часом унеможливорює навчання і розвиток дитини поза її домом [1,2]. Незважаючи на певні успіхи, досягнуті в реабілітації та наявність державної програми з протезування та ортезування дітей, відсутні будь-які рекомендації щодо підбору ортезів на нижні кінцівки. А також немає єдиних стандартів, що є великою проблемою. Це є підставою для вивчення закордонного досвіду питань базового догляду, визначення його ефективності та впливу на якість життя дітей та батьків/опікунів. Стратегія вирішення цієї проблеми полягає у зменшенні обмежень життєдіяльності та збільшенні активності дітей з ЦП з використанням принципів Міжнародної класифікації функціонування [3].

Мета дослідження. Обґрунтувати необхідність впровадження в програму фізичної терапії дітей з ЦП 3-5 років методу ортезування нижніх кінцівок.

Методи дослідження. Відповідно до завдань використано: аналіз та узагальнення даних наукової та науково-методичної літератури.

Результати дослідження та їх обговорення.

Ортези нижніх кінцівок є життєво важливим компонентом ортопедичної реабілітації для людей з різними захворюваннями, включаючи ЦП. Ці ортопедичні пристрої спеціально розроблені для підтримки, вирівнювання та покращення функції нижніх кінцівок. Вони відіграють вирішальну роль у вирішенні широкого кола проблем, таких як деформації стоп, аномалії ходи, м'язову слабкість і нестабільність суглобів. Забезпечуючи зовнішню підтримку та оптимізуючи біомеханіку, ортопедичні засоби нижніх кінцівок спрямовані на підвищення мобільності, сприяння ефективним рухам і покращення загальної якості життя людей з церебральним паралічем [4].

Орієнтація на Міжнародну класифікацію функціонування, інвалідності та здоров'я при побудові алгоритму заходів фізичної терапії з використанням ортезування уможливорює формування індивідуальних короткострокових та довготривалих цілей та дозволяє здійснювати втручання за умовою застосування принципу цілеорієнтованого підходу в реабілітації.

За даними літератури [5,6] за результатами первинного обстеження у дітей з ЦП 3-5 років виявлено наступні основні рухові порушення: зменшення сили м'язів нижніх кінцівок; спастика нижніх кінцівок; порушення рівноваги і координації; зменшена площа опори під час стояння та ходьби; зменшення сили м'язів верхніх кінцівок.

Згідно встановлених проблем визначено наступні цілі фізичної реабілітації:

Довготермінові: вдосконалення стереотипу ходьби; підвищення фізичної витривалості; покращення навиків самообслуговування; покращення загальної координації рухів.

Короткотермінові: збільшення сили м'язів нижніх кінцівок; зменшення спастики нижніх кінцівок; збільшення площі опори; навчання правильному перенесенню ваги тіла; збільшення сили м'язів верхніх кінцівок.

Порівняно з дітьми з ЦП, які отримували лікування за допомогою нейрофізіологічного методу лікування, діти з ЦП, які отримували ФТ, пов'язану з конкретним завданням, мали більше покращень у щоденних функціональних рухових навичках. Дослідження показують, що залучення методу ортезування є ефективним підходом до лікування дітей із ЦП.

Висновки. Проаналізувавши науково-методичну літературу за даною тематикою, можна стверджувати, що дослідження з приводу використання ортезів є досить актуальними. Позитивні тенденції до розвитку цієї теми просліджується саме в Україні, де потреба у відновленні дітей з церебральним паралічем і набуття рівних прав та можливостей серед суспільства стоїть гостро.

Список використаної літератури.

1. Альошина А. І. Бичук О. І. Суворова Т. І. Сучасні методи фізичної реабілітації дітей хворих на

**Фізична культура, спорт і здоров'я:
стан, проблеми та перспективи**

Харків, 6 грудня 2023 рік

ДЦП. Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт. 2018. № 28. С. 76–81.

2. Копчинська Ю. В., Зайцева В. О. Огляд сучасних засобів фізичної реабілітації дітей із церебральним паралічем. Вісник Запорізького національного університету. Фізичне виховання та спорт. 2021. № 2. С. 85–90.

3. Основи соціальної педіатрії : навчально-методичний посібник : в 2-х т. / ред. В. Ю. Мартинюк. Київ : ФОП Верес О. І., Т. 1. 2016. 480 с.

4. Das S. P., Ganesh G. S. Evidence-based Approach to Physical Therapy in Cerebral Palsy. *Indian Journal of Orthopaedics*. 2021. Vol. 53, № 1. P. 20–34.

5. Patel D. R., Neelakantan M., Pandher K., Merrick J. Cerebral palsy in children: a clinical overview. *Translational pediatrics*. 2021. Vol. 9, № Suppl 1. P.125–135.

6. State of the Evidence Traffic Lights 2020: Systematic Review of Interventions for Preventing and Treating Children with Cerebral Palsy. / I. Novak et al. *Current neurology and neuroscience reports*. 2020. Vol. 20, № 2. P. 3.